

ACC. N:R M. 12860:1-5.

Landskap: *Skåne*

Upptecknare: *Jöns Andersson, Kyrkheddings*

Härad: *Bara*

Berättare: *" " "*

Socken: *Esarp ö. Kyrkheddings*
s. 1-3 *s. 3-5.*

Upptecknarens yrke: *lantbrukare*

Uppteckningsår: *1953*

Född år *1883* i *Lund*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Butikshandel på landsbygden s. 1-5. LMF 95.

Beetls-handel på landsbyggen.

Inom
hemsocknen, Larp, var den förste handla-
ren en småbrukare, som hade en häst.
Han körde till Lund & hämta varor, van-
ligen en gång i veckan. Någon butik hade
han ej utan handeln försiggick i stugan
& varorna var upplagda i ett litet rum in-
till. Det som skulle vägas, det vägdes på
skåpsunderskottman. Papperspåsar förkom
ej utan varorna inlades i pappersstatutar. Det
var ej så stor omsättning i denna handels affär
ty det mesta köptes vid stadsbesöken, då man
där skulle sälja smör, ägg & andra lantbruks-
produkter. De varor handlaren sålde var: kaffe,
socker, russin, salt, såpa, sölva, cikoria, luckris, karamell,
brändt kruspepper, stäpunnor, niålar & knappar, ryttad
1. Detta var på 70-80 talet. I slutet av 80 talet öppnade

Luf. 95
1.

en person från annan ort en vidertlig handelsbuti-
k i närheten av skolan. Denne senare handlande
var förest manar till yrket & hade själf uppfört
sin butik, i vars en ända fanns bostadslägenhet. He-
set var uppförd av tegel & var vid butiksdörrs
tillbyggd med laghus av trä, där senare även var
stall för en häst. Om handlanden hade någon hua-
delsutbildning, vet jag inte, men det var en klok
& framsynt man, hade i sin ungdom varit korp-
rad & fick med tiden många kommersiella för-
tröendeuppdrag i äschmen.

Butiksdörrsrummet var ganska litet, det var plats
för belott cirka 10 bunder. En 4-meter lång dista,
en vägg med lådor i, inmanför denna, en cirka 3 m.
bred gång däremellan. Bakom väggen var ett
litet kontor. Karorna låg eller ställdes på hyllor i
de två skyltfinstern, ~~hög~~ handelskaps an. m.
vid sidorna om ingångsdörrs. Golv var av tegel.

Butiken uppvärmdes med en liten järnsamin
 & upplystes med en fetogendamp. Denna butik
 ses precis ut nu, som vid starten, en del föränd-
 ringen är att tegelgolvet utlytt med brädgolv & att
 el-ljus inlagts. ~~Den gamla~~ Butiken har i cirka 50 år till
 innehaft av samma person & har för två år sedan över-
 lätts till denna mångårige biträde. För några år
 sedan, uppfördes en modern handelsbutik i
 närheten. Denna handels-affär var förest inrymd i
 gamla skolan, strax intill den gamla butiken & har
 drivits där i cirka 35 år. Någon vidare kontaurens
 har det ej varit. Här i Byggheddinge socken har
 det på 70-80 talet, funnits 2 st. småhandlare, som
 drevit affär på samma sätt som den förste hand-
 laren i Esarp. Sedan 80-talets början har det varit en rik-
 tigt handelsbutik & sen omkr. 1895, två st. Butikerna på
 de omnämnda platserna, har skötts av handlaren
 med hjälp av fars-medlemmar och ett handelsbiträde.

Byggheddinge

Dns

Varuslag och varusomsättning.

Den första tiden köpte handlanderna sina varor i Malmö. Sen då de större grosshandelsfirmornas tillhandshöll alla järn, speseri, kolonial och diversevaror som lanthandlaren behövde för omsättningen. Bland de största engrossfirmorna i Malmö var: Bastman & Bergström, Dieder, Hammarberg och några andra, i Lund: Ahn & Witting, H. M. Wickman, H. P. Hedman, S. M. Westrup, J. L. Lundgren, H. Persson. Det kom också handelsresande till handlanderna för orderypplagning på textil- och lyxvaror av diverse slag. Även engrossfirmorna hade sina resande. För hemförslingen av varorna hade handlaren avtalat med någon lantbrukare, som hämtade varorna i staden, eller vid järnvägsstationerna, sedan Malmö-Simrisbanan & Malmö-Genarps järnvägarna som 1893-1894. Någon annons-reklam har ej ofta förekommit.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Handeln.

Handeln sträckte sig uttra.
en halv mil, men handbrukarna köpte sina flesta
konsumtionsvaror i stan, då de ofta hade ärenden
dit. De senare åren har dock omsättningen i
landhandeln stigit betydligt, butikerna här är
nu lika väl försedda som i städerna.

Av lantbr. produkter som lämnades i utbyte
mot varor, har det blott varit ägg, det förekommer
oftare nu, än förr.

Innan butikstingsdagen kom, var buti-
ken öppen fr. tidigt på morgonen, till sent på
kvällen, eller praktiskt Taget, när som ~~högst~~
helst, bara handlanden var öppna.

I handelsboden hämtades före, alltid posten.

Kreditgivning i handelsboden, förkom ej den
första tiden, men blev snart allt vanligare.

5. Omkr. skuldsiflet inlades allmörd t. h. h. p. posten länades ut.